

TAMPEREEN KAUPUNKI

Erityistä hoitoa ja tukea tarvitsevien lasten ja nuorten palvelut osana yleisiä palveluita

11.9.2016

Katriina Turku

TAMPEREEN KAUPUNKI

Erityistä hoitoa ja opetusta tarvitsevien lasten ja nuorten yksikkö - ERHO

Erityistä hoitoa ja opetusta räätälöidysti perheen tarpeisiin – erityislapsen vanhemman näkökulma

- Ellen aloitti Erhossa syksyllä 2011 3-vuotiaana
- Kuntouttavasta päivähoidosta koululaiseksi v. 2016
- Ellenin on täysin autettava päivittäisissä toimissa, hoito vaatii jatkuvaa läsnäoloa ja valvontaa, mm. jatkuvaa letkuravinnosta ja lääkityksestä huolehtimista klo 7-23 välillä
- => Erhoon siirtyminen mahdollisti vanhempien työssäkäynnin

Erityistä hoitoa ja opetusta räätälöidysti perheen tarpeisiin – erityislapsen vanhemman näkökulma

- Hoito toteutuu pääasiassa työaikojen mukaan, mutta työmenojen mukaan on saatu hoitoapua myös ilta-aikoina
- Sairaalan lapsen hoito infektion aikana kotona tai Erhossa helpottaa työssä käyntiä
- Tutut hoitajat koulussa mukana henkilökohtaisina avustajina
- Koulupäivät räätälöidään Ellenin päivittäisen vireystilan mukaan
- Ellenin koulunkäynti toteutuu myös tilapäishoitojaksojen aikana (ei päivittäin)
- Erho merkitsee vanhemmille työssäkäynnin mahdollistumista, henkistä tukea, tietoa, että apua on saatavilla, luotettavia hoitajia, arvokasta, mielekästä sisältöä Ellenin elämään (musiikkia, ulkoilua, aistikokemuksia, sosiaalisuutta, oppimisympäristöä...), vertaistukea vanhemmille ja sisaruksille

Lähtötilanne v. 2008

Laaja yhteistyöhanke käynnistettiin vuonna 2008: erityisen tuen vaikuttavuuden arviointi –hanke eli ERVA –hanke

- **Tavoite (toimeksianto):** Parannetaan lasten ja nuorten erityisen tuen palvelujen vaikuttavuutta Tampereella
- **Toteutus:** Arvioidaan nykyisten (2008) tukitoimien vaikuttavuus ja kartoitetaan kokonaisresurssit sekä luodaan uusia moniammatillisia työtapoja
- **Toimijat:** Laaja yhteistyöhanke, jossa edustettuina lastenneuvola, perheneuvola, perusopetus, päivähoido, oppilashuolto, perhetyö, terveydenhuolto, lastensuojelu, omaishoidon toimijat ja kolmas sektori.
- **erittäin vaikeavammaisten lasten palveluiden järjestämisen vaikeus nousi esiin toimeksiannon kautta → ”erittäin vaikeavammaiset voidaan jättää palveluita tarkasteltaessa pois, koska heidän asiansa ovat kunnossa...” → kuitenkin todettiin, että tämä juuri on se yhteinen haaste!**

Historia: Selvitystyö

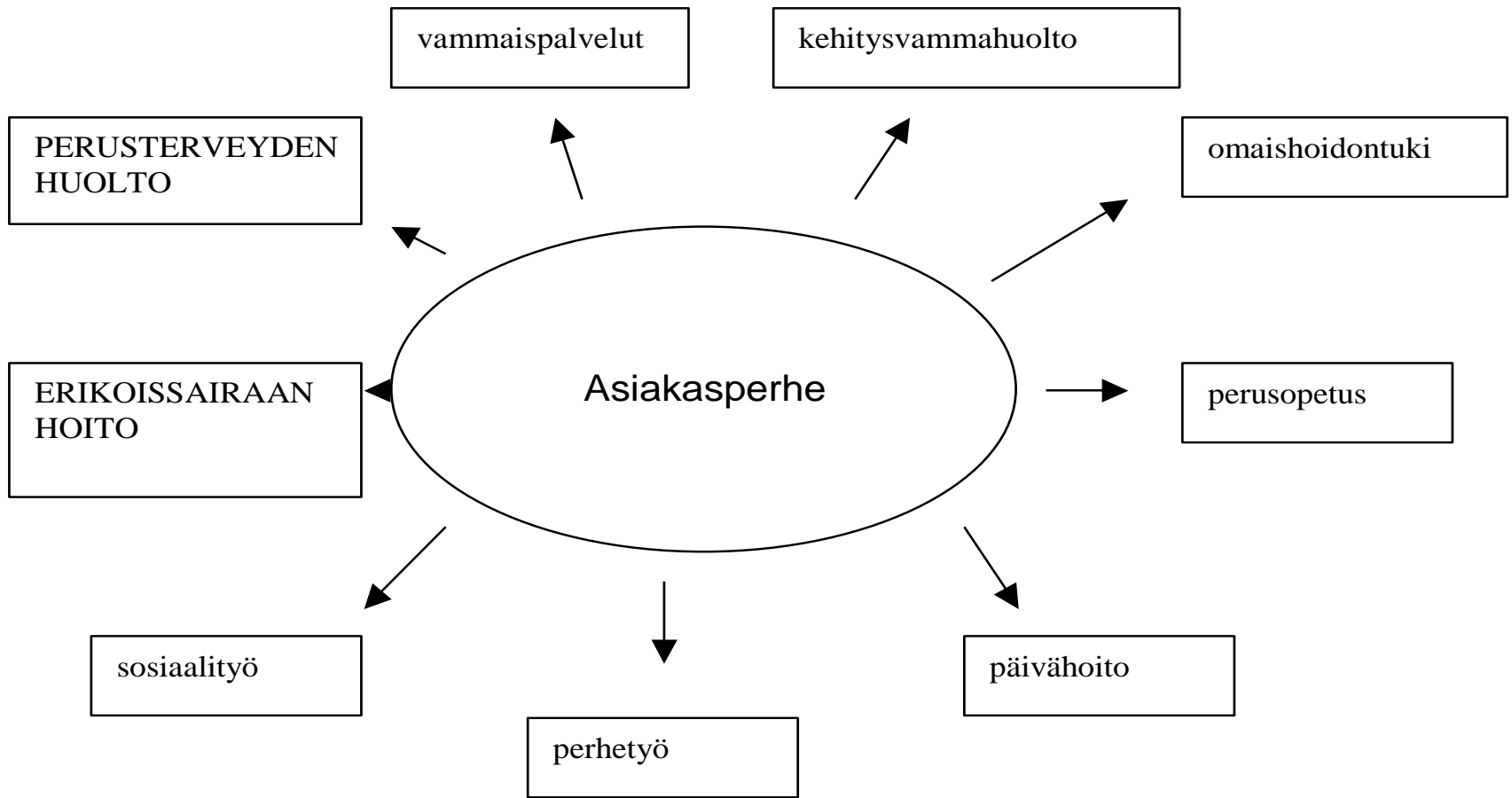
neuvottelut

- lasten ja nuorten kanssa toimivat tahot
 - päivähoito
 - perusopetus
 - aamu- ja iltapäivähoito
 - vammaispalvelut
 - omaishoidon tuki
 - sosiaalityö
 - perhetyö
 - nuorisotyö
 - lasten ja nuorten terveystalvelut
- TAYS
- asiakasperheet

Historia: Yhteiset haasteet

erittäin paljon tukea tarvitsevat lapset voi käytännössä jakaa kolmeen ryhmään

1. erittäin paljon sairaanhoidollisia/hoidollisia toimenpiteitä tarvitsevat lapset ja nuoret → **ratkaisuna ERHO –yksikön perustaminen v. 2010**
2. nepsy –lapset (neuropsykiatrisista häiriöistä kärsivät lapset) ja vakavista mielenterveyden ongelmista kärsivät lapset eli vahvan ohjauksen tarpeessa olevat lapset → **NEPSY –työ aluksi Kaste-rahoituksella, nyt vakiintunutta toimintaa**
3. tilapäisesti vaativaa hoitoa ja tukea tarvitsevat lapset → **apu ERHO:sta**

Kuvio 1. **Asiakasperheiden palvelujärjestelmä elokuuhun 2010 asti.**

Perheet luovat erillisen asiakkuuden jokaiselle palvelusektorille erikseen. Toimijoilla päällekkäisiä palveluita ja yhtenäistä palvelukokonaisuutta ei ole olemassa. Palvelumalli on hajanainen eikä vastaa asiakasperheen palvelutarpeisiin.

Tarvitaan erittäin vaativaa hoitoa tarvitsevien lasten ja nuorten yksikkö!

yhteisö, joka mahdollistaa

- palveluiden toteutumisen joustavasti
 - yksikössä ja kotona
- monialaisen yhteistyön toteuttamisen
- työntekijöiden jaksamisen
 - kaikki osaavat (työyhteisön tuki)
- osaamisen keskittymisen
- resurssikeskus henkilöstön näkökulmasta: koulutus ja konsultaatio
- seudullinen palvelu
- erityisoppilaiden kesäajan hoito

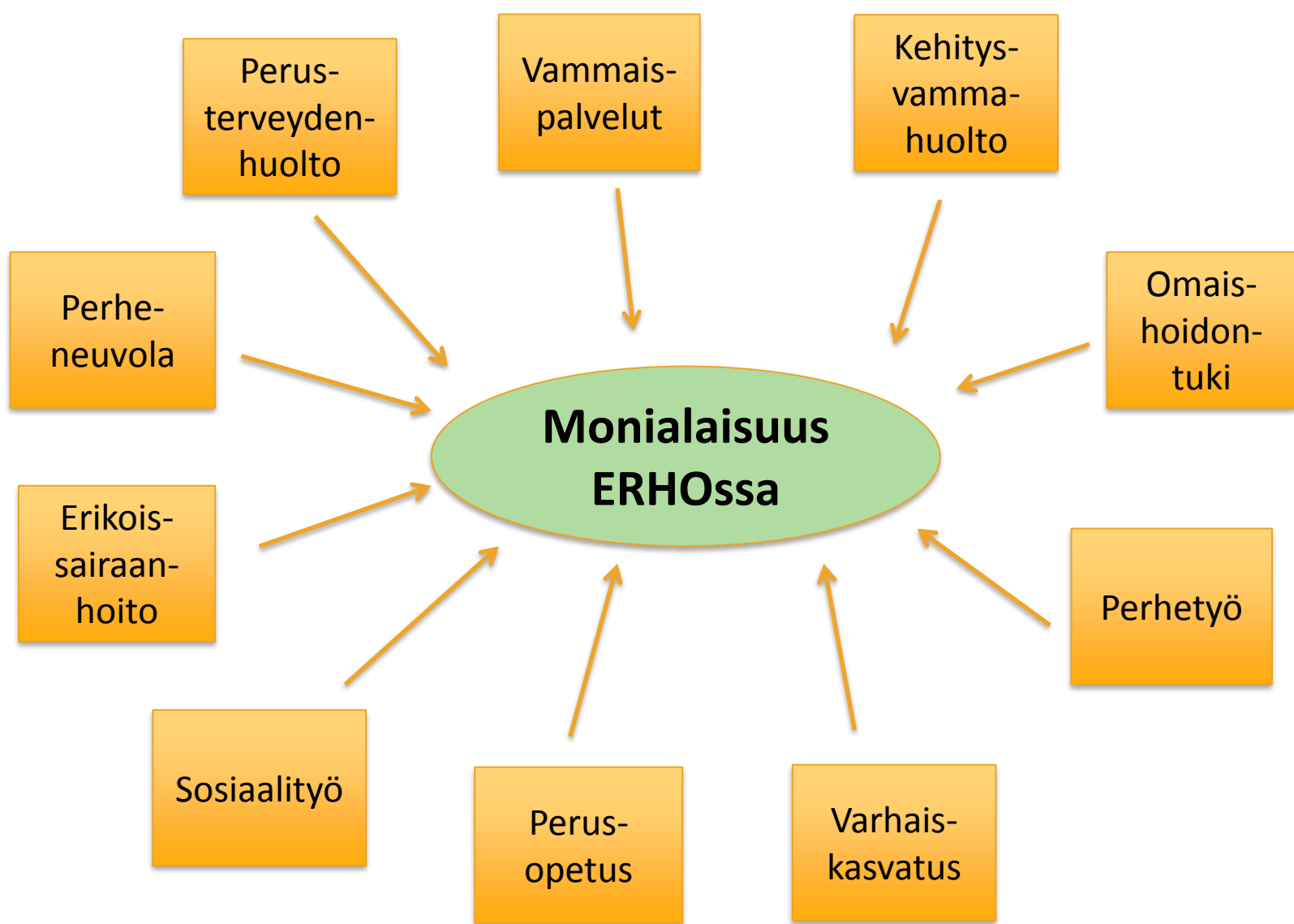

TAMPEREEN KAUPUNKI

ERHO 16.8.2010 alkaen

perustettiin olemassa olevalla
rahoituksella, eri toimijatahot
laittoivat rahat yhteen...

Kuvio 2. **ERHO -perhekeskusmalli kuvattuna.**

Asiakasperhe keskiössä. Palvelut muodostavat palvelukokonaisuuksia ja tieto asiantuntijoiden välillä liikkuu yhteistyöverkostossa. Tavoite välttää päällekkäisiä palveluja, sekä vastata oikea-aikaisesti perheen akuutteihin tarpeisiin.

ERHO

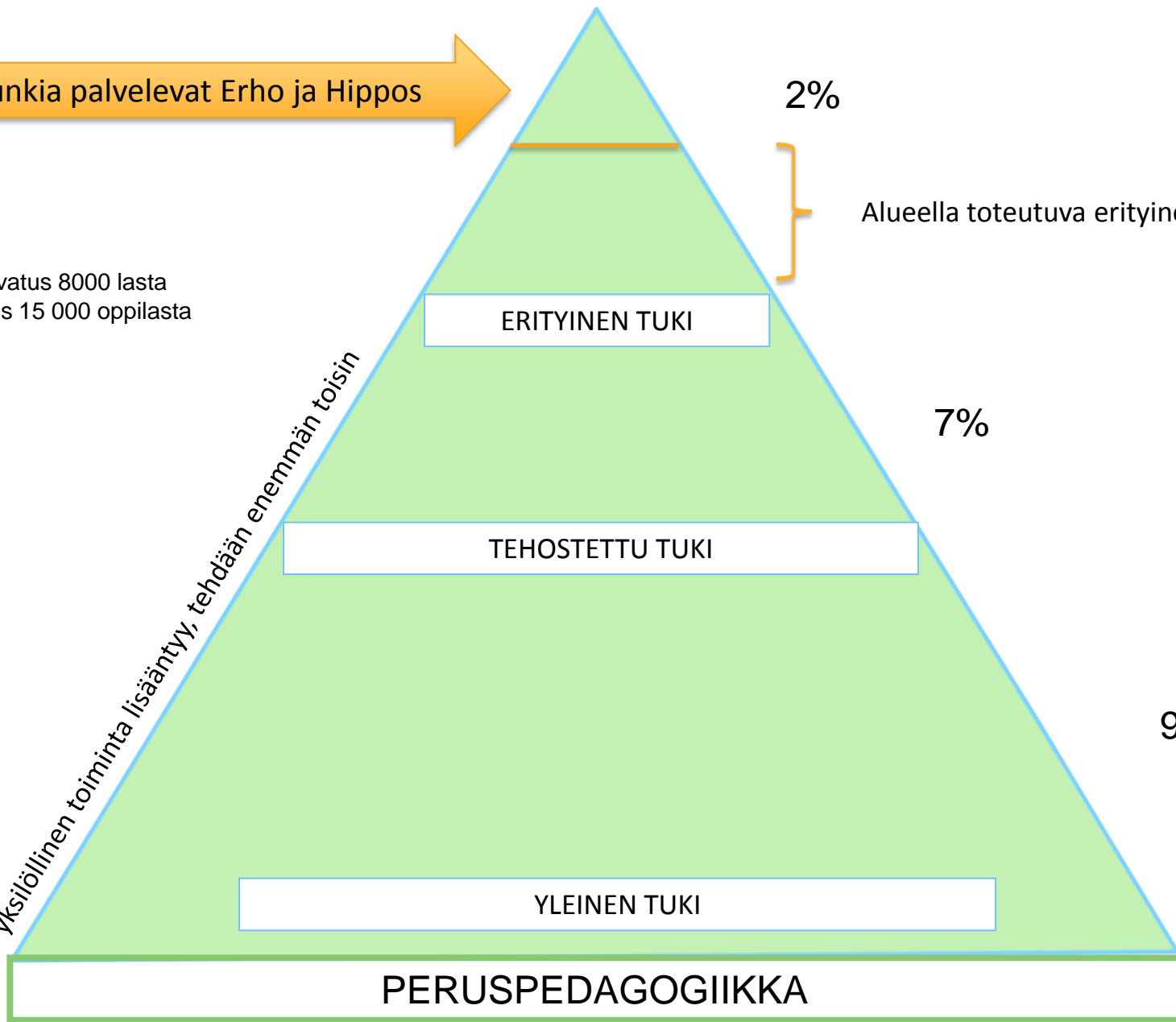
- **Kohderyhmänä 0-18 -vuotiaat lapset ja nuoret, joilla on erityisen vaativaa hoitoa tarvitseva pitkäaikaissairaus tai vamma ja joita ei voi hoitaa olemassa olevien palveluiden kautta.**
- **Lasten ja nuorten palveluiden tilaajan ja varhaiskasvatuksen tuotantoyksikön keskinäinen palvelusopimus**
→ yhteistyö yli hallintorajojen

Koko kaupunkia palvelevat Erho ja Hippos

Tampere

- varhaiskasvatus 8000 lasta
- perusopetus 15 000 oppilasta

Yksilöllinen toiminta lisääntyy, tehdään enemmän toisin

2%

Alueella toteutuva erityinen tuki

ERITYINEN TUKI

7%

TEHOSTETTU TUKI

91%

YLEINEN TUKI

PERUSPEDAGOGIIKKA

Toiminta perustuu varhaiskasvatuslakiin (päivähoitolakiin)

- **lain 2 § :n mukaan päivähoitoa voivat saada lapset, jotka vielä eivät ole oppivelvollisuusikäisiä sekä milloin erityiset olosuhteet sitä vaativat eikä hoitoa ole muulla tavoin järjestetty, myös sitä vanhemmat lapset**

ERHO

Tavoitteena on

- lapsen ja nuoren lakisääteisten pedagogisten oikeuksien varmistaminen
 - + muiden palveluiden toteuttaminen Erho –yksikön kautta viranomaisyhteistyötä vahvistamalla
- vaativan hoidon ja huolenpidon toteuttaminen joustavasti, myös akuuteissa tilanteissa
 - päiväaikainen hoito sekä yksikössä että lapsen kotona
 - tarve myös ilta-, yö- ja viikonloppuhoitoon → toteutuu tällä hetkellä satunnaisesti.
- perheille palveluohjaus, vahva henkinen ja konkreettinen tuki sekä vertaisryhmätoiminta

ERHON ”MISSIO”

Toiminnan lähtökohtana on mahdollistaa lapsuus, vammasta tai sairaudesta huolimatta.

- Hoitoa järjestetään lapsen voinnin mukaan joustavasti sekä yksikössä että kotona.
- Lapsen sairastuessa, perheen on mahdollista saada Erhon työntekijä kotiin.
- Tiivis kasvatuskumppanuus vanhempien kanssa. Tullaan puolitiehen vastaan, tehdään yhdessä, mutta ei puolesta.

Asiakkaaksi ERHOon

- yhteydenotto perheeltä tai yhteistyötahoilta
 - asiakkuus ei edellytä diagnoosia tai lähetettä
 - apu perheille joustavasti, räätälöidysti ja nopeasti
 - kotikäynti
 - perheen kuuleminen: ”mitä te odotatte? mitä te tarvitsette?”
- yhteinen suunnitelma tuen mahdollistamiseksi
- perheen osuus
 - ERHOon osuus
 - muiden toimijoiden rooli

ERHO ”sisältää”

- varhaiskasvatuksen
 - perusopetuksen
 - koululaisten aamu- ja iltapäivähoidon
 - erityisoppilaiden kesäajan hoito
 - perhetyön
 - kuntoutuspalvelut
 - yksityinen ammatinharjoittaja
 - kunnan toimijat
 - hoidon ja hoivan (terveydenhuolto)
 - vanhempien vertaistuen
- palveluohjauksen huoltajille ja muille toimijoille

Yhteistyökumppanit

- **kaupungin omat toimijat**

- lähipäiväkoti ja –koulu (Sammon päiväkoti, Puistokoulu (Kalevanpuiston koulutalo), Huushollin leikkitoimintakeskus)
- omaishoidon tuki
- perhetyö
- vammaispalvelut
- kehitysvammaisten sosiaalityöntekijät, kuntoutusohjaajat
- perusterveydenhuolto
- lapsiperheiden sosiaalityö
- kotouttava sosiaalityö
- kunnan muut toimijat (esim. ravintoterapeutti, fysioterapeutti, hygieniahoitaja)
- Logistiikkapalvelut, kuljetusyrittäjät

- **muut toimijat**

- PSHP
- yksityiset terapeutit
- Kela
- 3. sektorin toimijat (mm. MLL, Varalan urheiluopisto, oppilaitokset, Malike)

ERHO –yksikön henkilöstöressit

- **henkilökuntana**
 - johtaja
 - lastentarhanopettaja
 - 6 lähihoitajaa
 - 1 avustaja
- **lähihoitajat ja avustajat työskentelevät tarvittaessa lasten kodeissa**
- **fysioterapeutti osa-aikaisesti**
- **yhteistyö opettaja Puistokoulusta**
 - 2 opettajalla vastuullaan ERHOn lapset
 - kokonaisresurssi sovitaan lukuvuosittain

TAMPEREEN KAUPUNKI

Kiitos!

www.tampere.fi/erhoyksikko

